

OBSAH

Předmluva	7
ÚVOD	9
Základní pojmy	
§ 1. Materiál hudby. Hudební řeč	9
§ 2. Složky hudebního projevu	9
§ 3. Elementární stránky hudebního projevu	10
§ 4. Vyšší stránky hudebního projevu	11
§ 5. Složky a stránky konkrétního hudebního projevu	12
§ 6. Soustava skladebných nauk	14
§ 7. Pojem hudební formy	15
§ 8. Obsah a metoda nauky o hudebních formách	16

ČÁST OBECNÁ

KAPITOLA I

Hudební projev, jeho složky a stránky

§ 9. Hudební projev jako celek. Pojem intonace. Faktura a struktura	21
§ 10. Melodie. Amelodické části skladby	22
§ 11. Melodická linie	23
§ 12. Obměny tvaru melodické linie v průběhu melodie. Uplatnění obměněných melodických linií ve skladbě	27
§ 13. Rytmus, tempo a metrická stránka. Rytmsační typy	36
§ 14. Obměny rytmických útvarů. Rozvíjení pohybu ve skladbě	38
§ 15. Metrický a tempový průběh skladby	42
§ 16. Dynamický a barevný průběh skladby	45
§ 17. Význam harmonie pro výstavbu skladby	46
§ 18. Funkční stránka harmonie	48
§ 19. Tonální stránka hudebního projevu	53
§ 20. Tonální řád skladby	62
§ 21. Polyfonická stránka hudebního projevu	65
§ 22. Formální a stavebná stránka hudebního projevu. Jeho struktura	72

KAPITOLA II

Skladba a její části

§ 23. Hudební skladba. Skladebná věta a cyklus	74
§ 24. Členění skladby. Části a částice skladby. Úseky	76
§ 25. Rozhraničení a spojitost částí ve skladbě	79
§ 26. Stavební funkce částí ve skladbě. Funkční typy hudby	82
§ 27. Myšlenkový význam skladebných částí. Thema a motiv. Části nižší myšlenkové úrovně	89
§ 28. Rozvíjení hudebních myšlenek ve skladbě. Motivická práce. Malý návrat. Zrušení motivu	91
§ 29. Thematická práce. Thematisace. Velké opakování a velký návrat. Evoluce a provedení thematické práce	100
§ 30. Složení a stavba skladby. Základní stavební zákony. Stavební (komposiční) linie skladby	108

ČÁST SPECIÁLNÍ

A. Základní jednověté formy

KAPITOLA III

Perioda a neperiodická věta

31. Věta. Drobná věta. Pojem periody	113
32. Motivická souvislost polovět v periodě	114
33. Melodická linie periody	124
34. Tonální plán a harmonický průběh periody	125
35. Struktura periody	136
36. Vyvážení polovět a celkové stmelení periody. Povšechná charakteristika period	147
37. Zúžené a rozšířené periody	150
38. Dvojperioda	161
39. Melodická a kompoziční perioda	166
40. Neperiodická věta	168
41. Uplatnění period a neperiodických vět ve skladbách	176
42. Rozbor period a neperiodických vět	177

KAPITOLA IV

Malá dvoudílná a třídílná forma

43. Kategorie jednovětých forem	182
44. Malá dvoudílná forma bez reprisy	184
45. Malá dvoudílná forma s reprisou (se znakem třídílnosti)	187
46. Malá třídílná forma bez reprisy. Vícedílná malá forma	190
47. Malá třídílná forma s reprisou	194
48. Zúžené malé formy	197
49. Rozšířené malé formy. Kombinace úžení a rozšíření. Splývání částí	201
50. Uplatnění malých forem. Jejich rozbor	210

KAPITOLA V

Velká dvoudílná a třídílná forma

51. Velké formy	214
52. Velká dvoudílná forma	215
53. Velká třídílná forma s volně přistavěnými (samostatnými) díly	218
54. Velká třídílná forma s připojenými nebo do sebe vplývajícími díly	219
55. Zúžené velká třídílná forma. Reprisové zařamování. Náznak reprisy	225
56. Rozšířená velká třídílná forma. Členitá koda. Vícedílné velké formy	227
57. Uplatnění velkých forem a jejich rozbor	235

KAPITOLA VI

Fuga

§ 58. Stavba skladby z neperiodických vět. Fuga jako reprezentativní forma neperiodické podstaty	237
§ 59. Thema fugy	238
§ 60. Fugová expozice čili první provedení thematu	241
§ 61. Fugové provedení. Citace thematu	248
§ 62. Mezivěty (episody) ve fugovém provedení. Zpracování thematu a protithematu (protivěty) v mezivětách. Průběh a výstavba provedení	251
§ 63. Závěrečný díl fugy. Těsna. Fugová reprisa	255
§ 64. Celková stavba a kompoziční charakter fugy	258
§ 65. Dvojitá a vícenásobná fuga	259
§ 66. Ricercar. Vznik fugy	264
§ 67. Fughetta. Fugato. Volná fuga	266
§ 68. Uplatnění fugy a fugové techniky. Rozbor fug	268

KAPITOLA VII

Variace

§ 69. Variace (thema s variacemi) jako forma. Pojem thematu k variacím. Druhy variací	270
§ 70. Kontrapunktické variace. Ostinátní thema. Passacaglia (ciacona). Ground. Zpracování strofických písní	271

71. Přísné variace	277
72. Volné variace	279
73. Průběh variací. Jejich stavba	284
74. Uplatnění variací. Materiál k rozboru	289

KAPITOLA VIII

Sonátová forma

75. Znaky sonátové formy. Historické, funkční a věcné typy. Původ	292
76. Expositice. Hlavní thema a oblast hlavního thematu. Spojovací oddíl	293
77. Vedlejší thema. Oblast vedlejšího thematu. Episoda po vedlejšímu thematu	308
78. Závěrečné thema. Závěrečný oddíl expositice. Koda	318
79. Celkový rozvrh, průběh a charakter sonátové expositice	324
80. Sonátové provedení. Způsoby zpracování tematického materiálu. Stupně provedení. Episoda místo provedení	328
81. Průběh a stavba sonátového provedení. Příprava reprisy. Zdánlivá reprisa	336
82. Sonátová reprisa čili reexpositice. Malá koda	345
83. Neúplná a zlomková reprisa. Zrcadlová reprisa. Volná reprisa	350
84. Velká sonátová koda. Druhé provedení. Druhá reprisa	352
85. Myšlenkový podklad, průběh a stavba sonátové formy. Její tvarová rozmanitost	354
86. Funkce sonátové formy v sonátovém cyklu	357
87. Sonátová forma v instrumentálním koncertu	358
88. Sonátová forma v ouvertuře a symfonické básni	360
89. Vývoj sonátové formy. Její historické typy	363
90. Uplatnění sonátové formy. Praktická analýsa. Materiál k rozboru	367

KAPITOLA IX

Rondo

91. Znaky ronda. Rondové typy	372
92. Malé (couperinovské) rondo čili rondeau	374
93. Prosté velké rondo	377
94. Sonátové rondo. Vliv sonátové formy na rondo. Sonátová forma rondového rozvrhu	384
95. Uplatnění rondové formy. Materiál k rozboru	390

B. Cykly a kombinované formy

KAPITOLA X

Cyklické formy

96. Pojem cyklu. Typy cyklů. Sbíрка a řada (serie)	393
97. Cyklus samostatných jednovětých skladeb (cyklus v užším smyslu)	395
98. Suitový cyklus	397
99. Stará (barokní) suite a příbuzné druhy suitových cyklů	398
100. Moderní suite	403
101. Sonátový cyklus	405
102. Myšlenkové sepětí sonátového cyklu	407
103. Stavba sonátového cyklu	412
104. Cykly cyklů	416
105. Analytické studium cyklických forem	417

KAPITOLA XI

Kombinované a volné formy

106. Formy jednověté, cyklické, kombinované a volné	419
107. Dvoudílná kombinovaná forma	422
108. Třídílná kombinovaná forma. Francouzská a italská ouvertura	428
109. Čtyřdílné a vícedílné kombinované formy	436
110. Volné formy	437
111. Uplatnění kombinovaných a volných forem. Jejich rozbor	441

C. Uplatnění forem ve skladbách. Druhy hudby

KAPITOLA XII

Vokální hudba

§ 112. Lidský hlas v hudbě	443
§ 113. Deklamace. Melodram	444
§ 114. Recitativ. Arioso	445
§ 115. Prostý jednohlasý zpěv. Píseň. Písněové typy	446
§ 116. Arie. Koloratura. Solfeggio	448
§ 117. Historické druhy jednohlasého zpěvu	448
§ 118. Vícehlasý zpěv sborový a ensemblový	449
§ 119. Velká vokální díla nejvyšší	450
§ 120. Zpívaná díla jevištní. Opera. Hudební drama	452

KAPITOLA XIII

Instrumentální hudba

§ 121. Druhy instrumentální hudby	454
§ 122. Tance staré suity	455
§ 123. Novější tance	456
§ 124. Pochod. Hudba na způsob pochodu a tance. Scherzo	458
§ 125. Jevištní taneční hudba. Balet. Pantomima	459
§ 126. Obecné netaneční skladby	459
§ 127. Charakteristické instrumentální skladby	460
§ 128. Specifikace instrumentálních skladeb podle účelu, způsobu uplatnění nástroje, hudebního obsahu a formy	463
§ 129. Velká synthetická díla instrumentální	465

KAPITOLA XIV (Dodatek)

Skladba a rozbor

§ 130. Skladba jako výsledek tvůrčího procesu. Pracovní postup skladatelský. Význam hudebních forem	467
§ 131. Rozbor skladby	468
Seznam notových příkladů	471
Věcný rejstřík	473
Jmenný rejstřík	480
Literatura	488